

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 412/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Iniciatíva Inakosť**, Záhradnícka 4139/1, Bratislava, zastúpeného Mgr. Mgr. Michalom Liptákom, PhD., advokátom, Matičná 2, Ivanka pri Dunaji, proti rozhodnutiam Rady Audiovizuálneho fondu č. 12/2025, č. 33/2025 a o žiadosti č. 1185/2024-9/2.2 z 20. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2 a 5 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základných práv na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, slobodu umenia podľa čl. 43 ods. 1 ústavy, vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy, ochranu pred orgánom verejnej správy podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej správy podľa čl. 46 ods. 3 ústavy, práv na slobodu prejavu podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 14 dohovoru a nediskrimináciu podľa čl. 14 dohovoru, práv na slobodu prejavu podľa čl. 11 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), slobodu umenia podľa čl. 13 charty, kultúrnu rozmanitosť podľa čl. 22 charty, nediskrimináciu podľa čl. 21 ods. 1 charty a podľa čl. 2 Zmluvy o Európskej únii a práva na slobodnú tvorivú činnosť podľa čl. 15 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach rozhodnutiami Rady Audiovizuálneho fondu (ďalej aj „rada AVF“) podľa zákona č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „AVF zákon“).

II.

2. Sťažovateľ podporuje zrovnoprávnenie LGBTI ľudí. Organizuje filmový festival, na ktorý mu fond v rokoch 2018 až 2024 poskytol dotáciu. Sťažovateľ sa na výzvu fondu z októbra 2024 uchádzal o dotáciu 130 620 eur na podporu festivalu na roky 2025 až 2027. Žiadosť vyhodnotila odborná komisia fondu tak, že navrhla sťažovateľovi dotáciu 22 000 eur na rok 2025.

3. Rada o návrhu rokovala 20. marca 2025. Členka rady najprv navrhla vyňať žiadosť sťažovateľa na osobitné rozhodovanie. O žiadosti sťažovateľa následne prebehli hlasovania (9 o alternatívnom poskytnutí finančných prostriedkov na rok 2026 a 10 o pôvodnom návrhu odbornej komisie). Žiaden z návrhov nebol schválený, keď zaň nehlasovalo deväť členov rady. Informácia o výsledku žiadosti bola sťažovateľovi doručená 26. marca 2025 s tým, že rada AVF neschválila návrh na poskytnutie finančných prostriedkov, keď neprijala rozhodnutie podľa AVF zákona a na žiadosť sťažovateľa sa tak ďalej neprihliada. Vo vzťahu k podporeným žiadosťom vydala rada AVF ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie č. 12/2025 z 20. marca 2025, ktorému predchádzalo ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie č. 33/2025 z 20. marca 2025, podľa ktorého rada AVF schválila návrh na poskytnutie finančných prostriedkov žiadateľom o podporu audiovizuálnej kultúry na projekty a vo výške podľa protokolu, v ktorom nebol uvedený projekt sťažovateľa.

III.

4. Hoci sťažovateľ podal proti rozhodnutiam rady AVF správnu žalobu, poukazuje na diskriminujúci prístup k LGBTI osobám zo strany ministerstva kultúry, čo sa prenáša do rozhodovania nominantov ministerstva v rade AVF. Sťažovateľ pripomína, že riaditeľ AVF v minulosti rozhodoval na základe odporúčaní odborných komisií, čo zabezpečilo nezávislosť rozhodovania. Sťažovateľ zdôrazňuje, že odborná komisia hodnotila jeho projekt ako kvalitný, keď z hodnotení plynie, že poskytnutie dotácií len na rok 2025 nesúvisí s kvalitou projektu, ale s rozpočtovými limitmi. Sťažovateľ rovnako poukazuje na to, že novelou sa zmenili hlasovacie pomery. I keď nominanti ministerstva kultúry nemajú v rade väčšinu, majú blokačnú menšinu.

5. Namietané porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 3 ústavy sťažovateľ vidí v neodôvodnení napadnutých rozhodnutí. Poukazuje na nekonzistentnosť vyradenia žiadosti, keď napriek tvrdeniu o tom, že vyradené boli menej úspešné žiadosti, v skutočnosti boli vyradené žiadosti, ktoré odborná komisia umiestnila na 3. až 6. miesto, zatiaľ čo podporené boli projekty na 7. a 9. až 11. mieste. Tým podľa sťažovateľa došlo k porušeniu AVF zákona. Sťažovateľ uznáva, že aj keď podľa AVF zákona rada nie je viazaná návrhom, nemôže ignorovať pravidlá, ktorými sa riadi poskytovanie dotácií. Podľa sťažovateľa nominanti ministerstva nerozhodujú na základe objektívnych faktorov, ale homofóbnych predsudkov. Podľa sťažovateľa členovia rady nominovaní po novele AVF zákona ministerstvom otvorene vykonávali diskriminujúci úmysel ministerstva neposkytovať dotácie podujatiam s LGBTI tematikou.

6. Podľa sťažovateľa rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré sú neodôvodnené alebo arbitrárne, sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné. AVF a ministerstvo kultúry ho diskriminovali len preto, že sa venuje LGBTI tematike. AVF takisto porušil právo a právom chránený záujem na prístup k schéme štátnej pomoci bez diskriminácie, čím porušil jeho základné práva. Ustanovenia čl. 26 ods. 1, čl. 43 ods. 1, čl. 20 a čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy podľa sťažovateľa znemožňujú orgánom verejnej správy, aby arbitrárne diskriminovali určitý typ prejavu a umenia.

Obdobne argumentuje aj vo vzťahu k čl. 10 a čl. 14 dohovoru a odkazuje pritom na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva.

IV.

7. Obdobné ústavné sťažnosti boli odmietnuté aj v iných konaniach na ústavnom súde (IV. ÚS 283/2025 a III. ÚS 373/2025). Od záverov týchto rozhodnutí nie je dôvod sa odchýliť. Pokiaľ ide o porušenie ústavných práv ministerstvom, je potrebné pripomenúť nutnosť priamej súvislosti medzi eventuálnym porušovateľom ústavných práv a jeho rozhodnutím. To v prípade sťažovateľa absentuje. V tejto súvislosti je možné odkázať aj na sťažovateľom uvádzaný rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (Nepomnyashchiy a ďalší proti Rusku), v ktorom vyslovil porušenie dohovoru pre nedostatočnú reakciu vnútroštátnych orgánov na homofóbne výroky politikov. Pokiaľ sťažovateľ odkazuje na výroky ministerky a ďalších predstaviteľov ministerstva kultúry, môže podať trestné oznámenie alebo využiť prostriedky občianskeho práva.

8. Pokiaľ ide o porušenie ústavných práv rozhodnutiami AVF, sťažovateľ uvádza, že podal správnu žalobu. Keďže o ochrane práv sťažovateľa má rozhodnúť iný súd, právomoc tohto súdu predchádza právomoci ústavného súdu. Preto obdobne ako v uvedených veciach treba ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu